

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **IMMO PROJECT MANAGMENT, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pod Bôrikom č. 8, zastúpeného advokátskou kanceláriou STANĚK VETRÁK & PARTNERI, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vlčkova č. 18 proti odporcom **1) I. Č.**, bytom B. a **2) J. Č.**, rod. D., obaja zastúpení JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Karadžičova č. 8, **o zaplatenie 6.813.771- Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 31/2006, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 3 Co 33/2015, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Roman Bolebruch, JUDr. Ing. Mario Dubaň, JUDr. Zuzana Mališová **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 3 Co 33/2015.

Konanie o námietke zaujatosti voči sudcovi JUDr. Martinovi Murgašovi **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e

V konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3 Co 33/2015 navrhovateľ v písomnom podaní z 9. februára 2015 namietal zaujatosť sudcov odvolacieho súdu JUDr. Ropmana Bolebrucha, JUDr. Ing. Maria Dubaňa, JUDr. Zuzanu Mališovú, členov senátu 3 Co a JUDr. Martina Murgaša. V námietke uviedol, že na základe informácii z Krajského súdu v Bratislave poskytnutých telefonicky navrhovateľovi 6. februára 2015 bolo oznámené, že vec bola pridelená na rozhodnutie senátu 3 Co, ktorý sa skladá z predsedu senátu JUDr. Bolebrucha, JUDr. Dubaňa a JUDr. Mališovej. Následne 9. februára 2015 na základe opätovného telefonického zisťovania stavu danej veci bolo právnenému zástupcovi

navrhovateľa zamestnankyňou Krajského súdu v Bratislave oznámené, že v senáte 3 Co namiesto sudkyne JUDr. Mališovej je pridelený na rozhodovanie sudca JUDr. Murgaš. Z verejne dostupného rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave však vyplýva, že sudca JUDr. Murgaš nie je členom senátu 3 Co, ale je predsedom senátu 6 Co. Z protichodných informácií vyplýva, že na somotnom súde existujú pochybnosti, kto bude v danej právnej veci rozhodovať a kto je vôbec zákonným sudcom, t. j. či právna vec bola pridelená na rozhodovanie zákonným sudcom zákonom aprobovaným spôsobom. Vzhľadom na zmätočné informácie poskytované zo strany Krajského súdu v Bratislave, kedy vôbec nie je zrejmé, ktorý zákonný sudca /zákonní sudcovia) budú v danej právnej veci rozhodovať, navrhovateľ namieta zaujatosť celého senátu 3 Co Krajského súdu v Bratislave v zložení z JUDr. Bolebrucha, JUDr. Dubáňa a JUDr. Mališovej s taktiež sudcu Krajského súdu v Bratislave JUDr. Murgaša.

Namietaní sudcovia vo svojom vyjadrení k námietke zaujatosti uviedli, že vec bola predložená Krajskému súdu v Bratislave 5. februára 2015 na rozhodnutie o odvolaní odporcov proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 28. novembra 2014 č. k. 12 C 31/2006 – 439. Podľa potvrdenia z uvedeného dňa bola vec pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pridelená na rozhodnutie náhodným výberom senátu 3 Co. Podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2015 senát 3 Co pôsobí v zložení JUDr. Roman Bolebruch, predseda senátu, JUDr. Ing. Mario Dubaň a JUDr. Zuzana Mališová, členovia senátu. Ku skutočnosti či bola právnenému zástupcovi navrhovateľa poskytnutá nesprávna informácia o tom, že na rozhodnutie vo veci bol na miesto JUDr. Mališovej pridelený v rámci senátu 3 Co JUDr. Murgaš sa nevedeli vyjadriť. Predmetná vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie senátu 3 Co v zložení JUDr. Roman Bolebruch, JUDr. Ing. Maria Dubaň a JUDr. Zuzana Mališová. Prípadné oznámenie nesprávneho zloženia senátu 3 Co informačným centrom nemôže nič meniť na zložení senátu 3 Co. Zhodne uviedli, že vo veci sa necítia byť zaujatí, nemajú žiaden vzťah k predmetu konania ani k účastníkom a ich právnym zástupcom.

Sudca JUDr. Martin Murgaš vo svojom vyjadrení uviedol, že nie je zákonným sudcom vo veci odvolania proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 28. novembra 2014 č. k. 21 C 31/2006 – 439, preto nevidí dôvod, aby sa k námietke zaujatosti vyjadroval.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Bratislave (§ 16 ods. 1 tretia veta O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti sudcu krajského súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní vecí, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to :

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo
2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanej veci alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej mozgnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vecí buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 15a O.s.p.), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 15 O.s.p.). Obsahom práva na prejednanie vecí pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie vecí nestranným súdom je len povinnosť (nadriadeného) súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia vecí pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie

o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní týchto dôvodov (ich analýze) v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu a inštruktívnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky k danej problematike.

ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikáť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti [porovnaj tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“)]. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania, resp. aj k ich zástupcom. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom pri rozhodovaní o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je to, či je objektívne oprávnená obava účastníka konania (to isté platí u oznámenia zákonného sudcu o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený). Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či obavu z nedostatku nezaujatosti

treba mať za relevantnú. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Je potrebné brať zreteľ na skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti; preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu (znamenala dôvod pre jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania veci), môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESLP nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne (porovnaj napr. I. ÚS 332/08).

Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležitá, ale nie rozhodujúca; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

Z uvedenej judikatúry ESLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky možno vyvodit', že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje.

V danom prípade navrhovateľ vyvodzuje zaujatosť sudcov na základe informácii o zložení senátu v predmetnej veci, ktoré mu údajne (ide len o tvrdenie navrhovateľa) telefonicky boli poskytnuté zamestnancami informačného centra Krajského súdu v Bratislave.

Podľa potvrdenia elektronickej podateľne predmetná vec bola prijatá Krajským súdom v Bratislave 5. februára 2015 a bola jej pridelená spisová značka 3 Co 33/2015, meno sudcu : 3 Co.

Podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave pre rok 2015 senát 3 Co je v zložení sudcov JUDr. Roman Bolebruch, predseda senátu, JUDr. Ing. Mario Dubaň, člen senátu, JUDr. Zuzana Mališová, členka senátu. V súlade s uvedeným rozvrhom práce je sudca JUDr. Martin Murgaš zaradený do senátu 6 Co ako predseda senátu.

Právo na zákonného sudcu je zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané súdy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel).

Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o súdoch), podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce (znenie účinné do 31.8.2014).

Ústavný súd opakovane judikuje, že za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. I. ÚS 52/97, II. ÚS 47/99, II. ÚS 118/02, III. ÚS 46/04, III. ÚS 46/2012, IV. ÚS 161/08). Ústavný súd pojem zákonného sudcu vykladá tak, že ním je sudca, ktorý bol pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu oprávneného konať a rozhodnúť určitý druh súdnej agendy. Je nutné dodať, že tu nejde o rozvrh práce bez ďalšieho, ale rozvrh práce súladný so zákonom a nadzákonnými normami.

Procesné pravidlá určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia sú teda súčasťou základného práva na zákonného sudcu.

Z uvedeného vyššie je nesporné, že v danej veci bol zachovaný princíp zákonného sudcu a vec bola riadne pridelená do senátu 3 Co, ktorý senát (a sudcovia určený v tomto senáte) je v danej veci zákonným senátom.

Vychádzajúc z vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Bratislave JUDr. Romana Bolebrucha, JUDr. Ing. Maria Dubaňa a JUDr. Zuzany Mališovej, že vec bola pridelená senátu elektronickými prostriedkami, necítia sa byť vo veci zaujatí, nemajú žiaden vzťah k predmetu konania ani k účastníkom konania a ich právnym zástupcom, keď ani ďalší obsah spisu z objektívneho hľadiska nezakladá žiadne pochybnosti o nezáujatosti sudcov Krajského súdu v Bratislave, Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiaden relevantný dôvod v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p., ktorý by menované vylučoval z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Nadriadený súd zároveň pripomína, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (porovnaj § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z.). Nezávislosť sudcu treba o. i. vidieť aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci (celého súdneho systému aj konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí).

Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky už neraz zdôraznil, nie je postačujúca samotná domnienka účastníka konania o možnej neobjektívnosti sudcov a to z dôvodu údajných informácií informačného centra súdu o zložení senátu v danej veci (ktoré tvrdenia nie sú ani navrhovateľom preukázané) nie sú okolnosťami pre vylúčenie sudcu.

Zjavná nespokojnosť (nesúhlas) navrhovateľa s údajnými informáciami zamestnancov informačného centra odvolacieho súdu v tejto právnej veci nie je dôvodom na vylúčenie podľa § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú totiž okolnosti, ktoré spočívajú v takýchto (neoverených) informáciách v konaní o prejednávanej veci.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Roman Bolebruch, JUDr. Ing. Mario Dubaň a JUDr. Zuzana Mališová nie sú vylúčení z prejednávania rozhodovania danej veci.

Pokiaľ ide o námietku zaujatosti vznesenú voči sudcovi JUDr. Murgašovi Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie v tejto veci zastavil. Sudca JUDr. Martin Murgaš nie je zákonným sudcom senátu 3 Co, preto ani nemohol o námietke voči tomuto sudcovi vo vzťahu k senátu 3 Co rozhodovať.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. marca 2015

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová